

Nečekaná stránka globalizace

Dnes si při procházce událostmi ve finančním světě týkajícími se firem z oboru ICT uděláme malou cestu kolem světa. Začneme na západním pobřeží USA, kde se minulý měsíc mj. konal tradiční veletrh Comdex, podíváme se na Wall Street, zhodnotíme aktivity v Evropě a přes východní Asii se vrátíme zpátky na americký kontinent. Jak sami uvidíte, člověk se při cestách někdy pohybuje, i když rozum zůstává stát. Setkali jste se už s takovou stránkou globalizace?

Od amerických prezidentských voleb uplynul nějaký čas a já nepochybuji, že vy dnes už jméno nového amerického prezidenta znáte. Ne že by to pro stav informačních technologií mělo nějaký zásadní význam, ale tiše se počítá s tím, že administrativa Bushe mladšího (v době vzniku tohoto článku to vypadalo spíše na něj) se bude podstatně méně angažovat v antimonopolním procesu s Microsoftem. Ten mimochodem stále probíhá nezměněným, tj. poměrně pomalým tempem. Další zajímavé změny se nedají očekávat dříve než v únoru.

Přesto se americké politice alespoň krátce věnujme. Ve státě Washington, kde Microsoft sídlí, se totiž o senátorské křeslo utkal dosavadní senátor Slade Gorton, považovaný za velkého příznivce Microsoftu (a údajně také vstřícného příjemce Gatesových sponzorských darů), s demokratickou vyzývatelkou Marií Cantwellovou, která je v počítačovém světě známá díky svému působení ve vedení společnosti Real Networks. Vidíte, do jakých dimenzí tedy soupeření mezi dvěma firmami může přerůst. A aby toho nebylo málo – M. Cantwellová podle předběžných výsledků zvítězila o 1900 hlasů, což představuje méně než desetinu procenta odevzdaných volebních lístků, takže Washington podle floridského příkladu sáhl k ručnímu přepočítávání. Souboj nebyl tak sledovaný jako válka prezidentských kandidátů, a možná proto nepadla v tomto případě do konce listopadu žádná žaloba. Kdo ví, Microsoftu by se asi nelíbilo, kdyby ho do soudních síní tahali příliš často.

Ale počítačový svět svou pozornost zaměřoval spíše o tisícovku kilometrů jižněji, do Las Vegas. O odborné stránce Comdexu se jistě dočtete v jiných rubrikách, zde se alespoň pozastavíme nad ohlasy v méně fundovaném tisku. Komentátoři jako obvykle hledali nějaké nosné téma, kterým by Comdex charakterizovali, a byli z toho dost zoufalí. Konec PC zřejmě ještě nenastává, Bill Gates přestal být zajímavým vizionářem už i pro začínající sloupkaře, o elektronickém obchodování se vzhledem k současným bankrotům dot-comů nikdo nechce rozepisovat a spotřební elektronika je nejspíš příliš širokým oborem. Přiznám se, že nejvíce mne pobavily články, které Comdex pohrdavě charakterizovaly jako "přestěhovaný Computex". Chápal bych to tak, že Američané jsou nervózní ze záplavy Tchajwanců a dalších Asiatů, kteří Las Vegas zaplavili svými deskami a čipy. Proboha, copak to někoho normálního může zajímat? Doufám, že alespoň čtenáře Chipu ano.

Ženská jako chlap?

Stejně jako v loňském roce poznamenalo zahájení Comdexu zveřejnění finančních výsledků společnosti Hewlett-Packard. Ani loni nebyly nic moc, ale letos vyvolaly skutečný poprask. Společnost totiž v přepočtu vykazala čistý zisk 41 centů na akcii, přičemž Wall Street očekával 51 centů. Tak velký rozdíl analytici neodpouštějí a okamžitě HP potrestali patnáctiprocentním poklesem (který se však v měřítku celého měsíce nakonec ukázal jako průměrný). Důležité je to, že s HP se do propadliště svezly i ostatní počítačové firmy, a Comdex tak proběhl ve znamení jakési marnosti – kam se podělo někdejší nadšení finančníků pro moderní technologie?

V této situaci na sebe opět upoutala pozornost Carly Fiorinová, výkonná ředitelka HP. Výsledky měly být oznámeny až ve středu 15. listopadu, ale když bylo jasné, jak čísla dopadnou, rozhodla se C. Fiorinová, že s nimi finanční svět seznámí už v pondělí (kdy se rozjížděl Comdex), a to dokonce ještě před zahájením obchodování na Wall Streetu. A aby toho nebylo málo, přidala k tomu ještě zprávu, že Hewlett-Packard upouští od akvizice konzultační firmy PricewaterhouseCoopers, o níž si celý podzim štěbetali i vrabci na střeše.

Pravda, mnoha firmám se čas od času stane, že musí publikovat nepříjemné výsledky (a to se přitom jen málokdy mohou pochlubit vcelku slušným nárůstem obrátu i zisku). V takových případech se výkonní ředitelé obvykle vykrucují; Carly Fiorinová nikoli. "Litujeme, že vám musíme sdělovat tak neuspokojivé výsledky. Věříme však, že ve svém zklamání nezapomenete na to dobré, co u HP v

současné době probíhá," prohlásila, čímž zodpovědnost vzala na sebe. Navíc přiznala, že rozhodování o neuskutečnění fúze s PWC "zřejmě odkládala až příliš dlouho".

Je zvláštní, že přesto nikomu ani nepřišlo na mysl ji z něčeho vinit. Ba právě naopak, opět se začaly ozývat komentáře, jakého mají u HP skvělého vůdce. Opět se ukázalo, že skutečně chlapská gesta se nejčastěji dají čekat spíše od ženy. Když si pak navíc analytici vzpomněli, že odstoupením od fúze s PWC nebude muset Hewlett-Packard utrácet takřka dvacet miliard dolarů, oddechli si definitivně. Carly, vše zapomenuto!

Na starém kontinentě

Společnost HP nás doprovodí z New Yorku i do Evropy. Koncem listopadu si na ní totiž "smlsly" německé soudy a spolková organizace pro autorská práva si na ní vymohla 3,60 DEM za každý počítač s vypalovačkou prodaný po únoru 1998. Kromě toho si musí HP koupit licenci na technologii MPEG 2. (Compaq hrozí podobná platba ve výši 60 milionů USD.) A důvod? Němci si konečně v roce 2000 uvědomili, že vypalovačky mohou sloužit také ke kopírování hudebních nahrávek, což v SRN podléhá poplatkům. Dobrá, můžeme jim možná k tomuto objevnému zjištění poblahopřát, ale zde se nabízí logická otázka – opravdu má HP mezi piráty monopol?

Evropská administrativa se zřejmě propracovala k americké dokonalosti. Díky tomu v listopadu málem propukla obchodní válka mezi Japonskem a EU, protože Evropská komise se rozhodla, že na dovoz konzol PlayStation 2 uvalí vyšší celní sazbu, příslušející herním zařízením. Společnost Sony byla rozlícena, neboť PlayStation je podle ní počítač. Nakonec se konzoly PlayStation 2 eurosměnicemi nějak propletly za cenu mírných úprav; možná také proto je jich v evropských obchodech k dostání tak málo.

Kouzlo soudů objevila také holandská firma Tulip, která letos postupně procitá z mrtvých. Vytáhla totiž se žalobou proti společnosti Dell; obviňuje ji z porušování patentových práv a žádá po ní plných 17 miliard USD. Tulip tvrdí, že má patent na základní desky pro počítače typu AT. Uvidíme, zda s ní bude soud v americkém státě Delaware souhlasit.

Za starou novou...

Tulip není jedinou firmou, která přežila vlastní smrt. V polovině listopadu se v Londýně představila společnost Europa.IT, která vyrostla na evropském dílu trosek někdejší CHS. Mark Keough konečně shromáždil pod jednou střešou všechny evropské distribuční odnože CHS (tedy spíše ty, které nestačily utéct), když za ně zaplatil 1,1 mld. USD v hotovosti a nějaké drobné k akciích. Není to špatný obchod, když uvážíme, že vloni obrat těchto firem činil 1,8 mld. USD. Europa.IT plánuje působení v deseti evropských zemích včetně ČR.

Ale teď rychle do Asie. V Koreji se schyluje k významné události – divize Hyundai Electronics oznámila, že hodlá získat nezávislost na mateřském koncernu, a dokonce možná změnit název. To by bylo pozoruhodné, neboť dosud řešili Korejci případné krize tak, že vyhlásili bankrot nebo prodali podnik zahraničnímu investorovi. Hyundai Electronics je však největším světovým výrobcem paměti DRAM a na takový kolos si asi jen málokdo troufne. Uvidíme, zda se to Korejcům povede – ke konci roku 2001 má Hyundai splatit dluhy ve výši 5,44 mld. USD, takže plánovaný úpis akcií v hodnotě 1,16 mld. USD rozhodně stačit nebude. Bez zahraničního investora se to možná nepovede ani tentokrát.

To nejlepší si pochopitelně necháme na závěr, ale musíme zpět do Ameriky, která je asi opravdu zemí neomezených možností:

Borland bude podle očekávání zase Borland, zřejmě od prvního kvartálu příštího roku. Intermezzo s názvem Inprise tedy během několika let pouze zamotalo hlavu byrokratům a novinářům.

Společnost Seagate opouští burzu a bude fungovat jako ryze soukromá firma; přiznám se, že pozadí transakce mi není příliš jasné, zejména pak úloha firmy Veritas, přes kterou se má majetek prolít tak, aby na tom všichni vydělali v celkovém součtu přes dvacet miliard dolarů.

3dfx končí s produkcí grafických karet jen dva roky poté, co koupila firmu STB proto, aby se na tento segment trhu dostala. Vlastně to tak docela není pravda, oficiálně prodává svou továrnu a výrobu převádí do outsourcingu. Rozdíl spočívá v tom, že značka 3dfx zůstane na kartách zachována. Kdo ale bude karty vyrábět? Nvidia nebo ATI to asi nebudou...

Iridium je zpátky! Největší katastrofa v dějinách telekomunikačních projektů má šanci na happy end, neboť se prý podařilo najít kupce ochotného provozovat síť 66 satelitů, které zatím Motorola nestihla sestřelit do moře. Firma s názvem Iridium Satellite chce své služby nabízet především americké vládě, takže satelitní telefony můžete zatím nechat v šuplíku.

A to je letos vše. Veselé Vánoce a šťastný Nový rok.

Dnes je bilance vývoje cen akcií natolik zajímavá, že si vysloužila samostatný graf v hlavním článku. Spodní okraj tabulky totiž doslova okupují někdejší oblíbenci investorů – firmy zaměřené na elektronické obchodování, internet či Linux. Vezmeme-li si poslední desítku a pomíne-li Novell a Seagate (píšeme o nich jinde), resp. Oracle, získáme následující “klub prokletých” – Amazon.com, Corel, Real Networks, eBay a nakonec v tabulce zviditelněné firmy Caldera, Yahoo a Red Hat. Výše zmíněný graf zobrazuje vývoj hypotetického portfolia těchto sedmi firem; je docela dobře možné, že někteří technooptimisté podobná akciová portfolia skutečně vlastní.

Teď se věnujme chvíli firmě Transmeta, která se v našem přehledu ještě neobjevuje, neboť vstoupila na burzu až po 1. listopadu. Okolnosti byly v tomto případě obzvláště dramatické, neboť těsně před zahájením úpisu těchto akcií zrušila společnost IBM již skoro hotový projekt notebooků s procesory Transmeta. Původně chtěli u IBM zdůvodnit toto rozhodnutí tím, že procesory Transmeta nemají zajištěnu dostatečně velkou výrobní kapacitu, ale někoho nakonec našťěstí napadlo, že to není správné rozhodnutí – kontraktním výrobcem je totiž v tomto případě IBM Microelectronics. Oficiální zdůvodnění se tedy nakonec spokojilo s tím, že procesory Transmeta nemají dostatečný výkon. Nadšenci, kteří se v benchmarkových textech hrabou opravdu často, však toto zdůvodnění berou s rezervou a často hovoří o skrytém nátlaku Intelu. Zdá se to logické, neboť intelovských procesorů byl v poslední době na trhu nedostatek a lze si docela dobře představit, že na někoho procesory zbudou a na někoho ne...

I přes tento zádrhel lze vstup firmy Transmeta na burzu označit jako úspěšný. Hodně však bude záležet na dalším vývoji. Přece jen – procesory značky Transmeta zatím odebírají pouze v Asii.

Na rozdíl od minulého měsíce k nám tentokrát nedorazilo tolik čtvrtletních zpráv, takže alespoň máme možnost jednotlivé hospodářské výsledky stručně komentovat. V řadě případů je to důležité, neboť čísla často odrážejí “objektivní” vlivy a jak ukázaly naše senátní volby, i ten největší propadák lze nakonec prezentovat jako mimořádný úspěch.

Vezměme si třeba společnost Cisco, kterou finanční analytici považují za vůbec jednu z nejvýznamnějších (svou tržní kapitalizací předstihla v roce 2000 i Microsoft). Záporná položka v pravém sloupci by mohla svádět k dojmu, že se jí nástup do nového roku příliš nepovedl. Musíme si však uvědomit, že Cisco zuřivě nakupuje jiné firmy (takřka každý měsíc spolkně alespoň jednu) a že výsledky odrážejí také loňskou bilanci těchto nově získaných součástí – jen v málokterém případě se stane, že jedna a jedna dají v konečném výsledku dvě (u Compaqu nebo u Siemensu by mohli povídat). Společnost Cisco navíc není ve finančním světě oblíbená jen pro své technologie, ale také pro svou jedinečnou finanční politiku, která se projevuje třeba tím, že přes svůj dynamický růst neplatí do amerického federálního rozpočtu skoro žádné nebo jen zanedbatelné daně. Inu – kdo umí, ten umí...

V případě Dellu byla situace opačná – čísla sice vypadají lépe než u společnosti Cisco, ale Wall Street ještě před pár měsíci očekával podstatně lepší hodnoty. Michael Dell si pak hlasitě začal stěžovat na Evropany, že málo nakupují počítače, takže konečné výsledky třetího kvartálu vcelku splnily očekávání, ale před Dellem nyní stojí nelehké období. Dell totiž poopravil výhled do nadcházejícího roku a předpověděl si 20procentní růst, což by byl nejhorší výsledek v historii společnosti. Zdá se, že žádný strom opravdu do nebe neroste.

Zatímco Dell vyvolal jen mírné rozpaky, výsledky HP vzbudily když ne zděšení, tak alespoň rozčarování. Podrobněji o tom píšeme v hlavním článku. Agilent, někdejší součást HP, sice vypadá zdravě, ale zde si jej uvádíme už naposled a jenom jako zajímavost, neboť se světem ICT už toho příliš mnoho společného nemá.

Z dalších, trochu obskurnějších jmen si všimněte výsledků firmy Nvidia. Ta má totiž opravdu našlápnuto a údajně se stala největším celosvětovým dodavatelem grafických čipů pro stolní počítače (prý má až 48procentní podíl na trhu). Uvidíme, zda jde vskutku o nástup nové hvězdy, nebo zda prostě tradiční výrobci raději vyklidili pole očekávanému tlaku producentů čipových sad.

Mimochodem, když už mluvíme o obskurních firmách – jestliže bude Novell takto pokračovat ještě chvíli, stane se bezpochyby jednou z nich; samozřejmě pokud firmu někdo dříve nekoupí.

Nakonec se podívejte na výsledky producentů herních konzol (Nintendo a Sega). Pravda, tento byznys je velmi ostrý, ale vývoj obratu nevypadá příliš dobře. Škoda jen, že zde chybí výsledky společnosti Sony. Jak se totiž ukazuje, zatím není schopna uspokojit poptávku po nové generaci systémů PlayStation a první prognózy naznačují, že ani její výsledky nebudou nic moc.